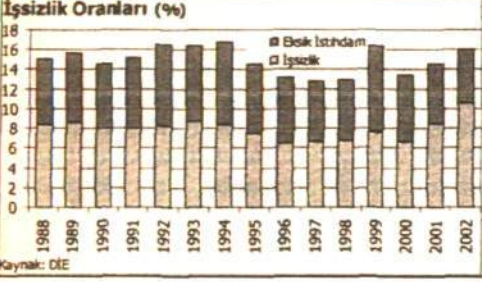

Borsa mı İşsizlik mi?

Ekonominin günlük gidişi, borsa, altın, dolar, avru ile ölçülür. İç-dış siyasi, ekonomik olaylar bu dört ölçüt-le güne damgasını basar. Aylık nabızı ise bu verilerin yanı sıra, enflasyon, dış ticaret, işsizlik, protestolu senetler gibi rakamlar tutar. ABD, Japonya, Avrupa gibi ülkelerde işsizlik rakamları her ay açıklanır, Türkiye'de açıklanmaz. Yıllık olarak, o da tozutmadan yayımlanır. Çünkü işsizlik rakamları o ülke iktidarının yüz karasıdır. Türkiye'ye yüzü ak bir iktidar geldiğini söyleyebilir misiniz?

Istanbul Menkul Kıymetler Borsa-

si'nda yapılmış bir araştırmaya göz atalım. Geçen yıl toplam 1 milyon 626 bin yatırımcı borsaya katılmış. Yatırımcıların 653 bininin hesabında hisse senedi bulunmuyor. Hisse senedi olan 973 bin yatırımcı ise 13.8 katrilyon liralık işleme sahip.

Bir trilyon liranın üzerinde hisse senedine sahip yatırımcı sayısı topu topu 869 kişi. Oysa bu 869 kişi hisse senetlerinin yüzde 63.4'üne egemen. Bunların önemli bölümü de yabancı. Bir başka deyişle bu kişilerin her biri ortalama 7.9 trilyon lira ile söz sahibi. 10 milyar lira ile 1 trilyon arasındaki gel-

gitçiler ise toplamın yüzde 22.5'i idi.

Buna karşılık 10 milyar liranın altındaki birikimle borsada keklük rolü oynayan 887 bin kişi ise genel toplamın yüzde 9.1'ini oluşturuyor. Borsayı "tepetaklak" edebilen 869 kişi her an paralarını dolara, avruya çevirip yurtdışına çıkarma güvencesine sahip. Umutlarını yitirenler ya da argo deyişle "tokatlananlar" ise 887 bin kişilik dar gelirli çoğunluk. Borsa "tavan" yaptığında parsayı toplayanlar yine aynı 869 kişi. Ekonominin gidişi konusunda borsayı bir gösterge olarak kullanan bu mutlu azınlığın yaygarası hâlâ yutuluyor.

Bir de değil borsada "keklük rolü oynayabilen", akşam eve "ekmek" götürecek parayı bulamayanlar için de istatistikler var. Bir ülkenin ekonomisi sorgulanırken bu kişilerin istatistikleri de temel göstergeler arasında yer alır. Türkiye'de bu mutsuz çoğunluğun istatistiklerini her nedense unutuyoruz. ABD, Japonya, Avrupa ülkeleri arasında en

yüksek işsizlik oranı Türkiye'de. Geçen yıl Türkiye'de işsizler ordusu yüzde 16.1 idi. Son 15 yılda işsizliğin hiçbir zaman yüzde 12'nin altına düşmediğini görüyoruz. Bir ülkenin ekonomisini, borsası mı yoksa işsizler ordusu mu tavan yaparsa daha gerçekçi anlatır?

Basınımız, hükümeti her ay işsizlik rakamlarını açıklamaya zorlamalıdır. "Sendikalar ne güne duruyor?" diyenlere de sormadan edemeyeceğim. Türkiye'de son 15 yılda siz hiç grev haberi duydunuz mu?

Çalıntı yapıta ödenen garip tazminat

Christie's Müzayede Evi, Londra'da 29 Nisan'da pek çok Anadolu yapıtını da açık arttırmaya çıkarttı. Bir İznik vazosu taşınmaz bir yapıt değildir. Bir İznik vazo Osmanlı İmparatorluğu topraklarından müzayede evine ulaşmış olabilir. Çalıntı olmadıkça bu tür nesne üzerinde hak arama peşinde koşulamaz. Buna karşılık Yeni Cami duvarı için 1650 yılında yapılmış üç çini taşınmazdır. Yeni Cami soyulurken değil de üç pano 2 bin sterlin (yaklaşık 5 milyar) açılış değeri ile müzayedeye çıkınca kıyamet koptu. Üç çini için Türk Interpol'ü Lyon'daki uluslararası polis örgütünü, onlar da İngiliz Scotland Yard Sanat Hırsızlığı bölümünü harekete geçirdiler. Christie's üç parçayı müzayededen çekti. Camilerdeki İznik çinileri ile değerli sanat yapılarını korumaktan aciz Vakıflar Genel Müdürlüğü nedeniyle Devlet, sonra Kültür, Dışişleri bakanlıkları ile Londra Büyükelçiliği devreye girdi. Sonuçta, 1842 sterlin ödenerek üç çini parçası satın alınarak Türkiye'ye dönüşü sağlandı. Parçaları Kültür Bakanlığı'nın satın aldığı söylendi. Sonradan özel bir kişinin alarak Türkiye'ye hediye ettiği belirlendi. Alıcısı kim olursa olsun, olağanüstü bir hata yapılmıştı. İnsan, bir hırsızın çaldığı kendi malını, satın alır mı? Nerede görülmüş bu uygulama? Bursa Osmanlı Evi'nden çalınan iki

tombak kandili, Ödemiş Birgi Ulu Cami'nin ahşap minber kapısını, Sivas Divriği Camisi'nin ahşap panolarını, hafta sonunda Dışişleri Bakanı Abdullah Gül'ün Rodos'ta ziyaret ettiği Türk Vakfı'nın el yazması iki Kuran'ını Londra'dan geri getirttiğimizde para mı ödedik? Dört yıl BM Şemsiyesi altında Roma'da düzenlenen "Unidroit" toplantısında öncülüğünü Türkiye'nin yaptığı "kurban" ülkelerin tezine karşılık ABD, İngiltere, İsviçre, Almanya gibi "pazar" ülkelerinin tezi şöyle değil miydi: "Bir yapıtın çalıntı ya da kaçak olduğu anlaşıldığında, bu yapıtın gerçek sahibi, yapıtı elinde bulunduran kişinin satın alırken ödediği değeri tazmin ettikten sonra geri alabilir." Türkiye, 1995'te imzaya açılan bu sözleşmeyi bundan dolayı imzalamadı mı? Kültür, Devlet, Dışişleri bakanlıklarında Unidroit görüşmelerini bilen tek Allahın kulunun kalmadığı anlaşıyor. Ne yazık ki Türkiye'nin kurban ülkelerle birlikte izlediği bu siyasanın dışına çıkıp tükürdüğünü ilk kez yalayan İstemihan Talay adındaki bir Kültür Bakanı olmadı mı? Elmalı'dan kaçınan "yüzyılın definesi" kazanılma aşamasında iken koleksiyonu elinde bulunduran Amerikalıya yüzü kızarmadan 300 bin dolar tazminat olarak ödeme basiretsizliğini göstermedi mi?

Kendim ettim kendim buldum!

"Manchette" Fransızca "başlık" anlamında bir sözcük. "Surmanchette" ise "başlıküstü" anlamındadır. Gazetecilikte "başlıküstü" örneğin, deprem, savaş, çok ölümlü büyük kazalar gibi olağanüstü haberleri bildirmek için kullanılır.

27 Nisan'da Hürriyet gazetesinin üst başlığındaki "Kendim ettim kendim buldum" haberinde bir bayanın fotoğrafı vardı. Bu bayan, başlıküstüne çıkacak boyutta ne gibi bir başarı sağlamıştı? Nobel mi, Oscar mı, Olimpiyatlar'da altın madalya mı kazanmıştı? Bol dekoltesi bu bayan bir mankendi. Acaba uluslararası mankenlik yarışmasında ödül aldığı için mi başsayfanın doruğuna oturmuştu? Yoo! Stelyo Papis adında birisi ile yapacağı evliliğinin eşliğinden dönmüştü. Papis'in bir Yunan armatörü olup olmadığını sorduğum bir arkadaş, beni "telemagazinleri" izlememekle suçladı. Meğerse soyadı ile özdeş bazı işlerden dolayı ünlüymüş! Asuman Krause kızımız da önce "çocuk şarkıcı" Emrah'ın, daha önce de bilmem kimlerin sevgilisiymiş! Kimin kuşunun kimin kafesinde olduğu belli olmayan bazı kişiler, Türkiye'nin en çok satan gazetesinde başköşeye oturtulabiliyordu. Anlaşılan arka sayfa güzelleri

Kendim ettim kendim buldum

Asuman Krause

Nurcan Taylan

Nebahat Akkoç

artık başköşeye taşınmıştı!

Aynı gün Akşam gazetesinin aynı köşesinde bir başka Türk bayanın fotoğrafı haberi vardı. Nurcan Taylan dünya rekorları kırarak üç altın madalya kazanmıştı. Taylan, Papis'in eski yatak arkadaşının da aynı köşeye oturacağından habersiz, "Mankenlerin binde biri kadar kazanmıyoruz" diye yakınıyordu. Hürriyet'in mutfağından yetişen bir bayan Genel Yayın Yönetmeni, bu yaklaşımı ile hem gazeteciliğin hem de kadınların onurunu koruyordu.

Bir gün sonra Time dergisi Avrupa'nın 36 kahramanı arasında bir Türk kadınına da yer verdi. Nebahat Akkoç "aile içindeki şiddetle mücadelede" gösterdiği başarıdan dolayı 36 kişi arasına girmişti. Akkoç, Time'dan ne önce ne de sonra başköşeye oturtulmuş, ancak Time dergisinden yapılan alıntıyla iç sayfalarda kaybolup gitmişti. 3 Kasım seçim sonuçlarında "telemagazin" haberlerine tepkinin etkisi unutulmuştu. Basınımız Asuman'ın Papis'inden kurtulabilirse işsizlik istatistiklerine de yer vermeyi akıl edecektir.